

בהיכלו

פרשת בלק תשפ"ו

גליון מס'
 217

// לא יכול לקלל!

// "מה יאמרו הבריות..."

סוד ההגנה הזו נותנת לנו גלוי נפלא איך גם אנחנו נזכה כך לעבר את זה העולם בשלום ובנעימות -

כשהפתחים אינם פתוחים זה כנגד זה, אף אחד לא מסתכל על זולתו, אין שום קללה ועין הרע יכולים לחול, אתה תוכל לעשות את שלך בעבודת השם יתברך, לא תתבלבל מאף אחד!

הרבה עובר על אנשים בזה העולם, לא חסרים משברים וגלים בכל יום ואפילו בכל רגע, אבל אם נתבונן נראה כי רב הידידות והנפילות הם רק בגלל סבה אחת: אנשים אחרים, "מה יאמרו הבריות"...

לא בחנם מתחיל השלחן ערוך בסעריף הראשון "ולא יתביש מפני בני אדם המלעיגים עליו בעבודת השם יתברך", אילו חיים טובים יש לאדם הדבוק בו יתברך, גם החיים הגשמיים מאירים לו אחרת לגמרי, כל זה עומד בסכנה מול אחת המניעות הגדולות ביותר - מה יאמר ההוא ואיך יגיב השני...

כשהפתחים אינם פתוחים זה כנגד זה, אף אחד לא מסתכל על זולתו, אין שום קללה ועין הרע יכולים לחול

// יחיד בעולם

את שלמות עצמה נפלאה זו אנחנו מקבלים מרבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק ב' בהקדמה) איך לא להתבלבל משום ברירה שבעולם, בפסוק "אחד היא אברהם" מוצא רבנו את סוד הצלחתו של אברהם אבינו בעבודת השם יתברך, רק על ידי שאדם הוא "אחד", יחיד בעולם, לא מתבלבל מאף אחד אחר - כך מצליחים.

זה יסוד גדול, כל אחד שרוצה לחיות חיים טובים של עבודת הבורא צריך להיות חזק בלמודו אברהם אבינו, תעצם את עיניו, אל תסתכל על שום ברירה שבעולם, אתה לא חייב לערוך חשבון לאף מונע ומעכב, תדע שאין לך אף אחד בעולם חוץ ממך והקדוש ברוך הוא, אז תצליח דרכך מאד.

(על פי זאת התורה בלק ב א)

// משהו פשוט לא עובד

בפרשתנו בא בלעם הרשע בהזדמנות האחרונה של כוחות הטמאה למנוע אותנו מלהכניס אל קדשת ארץ ישראל, שם נוכל לטעון את המצברים שלנו באמונה שוב בכל פעם, כעת הקלפות מתגברות ביותר, בלעם מנסה לקלל, להכניס את עינו הרעה והטמאה, אך משהו פשוט לא עובד, מביא רש"י שבלעם "ראה כל שכט ושכט שוכן לעצמו ואינם מערבים, ראה שאין פתחיהם מכוונים זה כנגד זה", הקללה אינה מסגלת לחול על עם כזה.

שלום בית עקר גדול ביותר

ראה לחזק את עצמך מאד מאד, ולכבד ולקרב את אשתך, כי רבנו ז"ל הזהיר על זה מאד מאד כידוע לנו. ואצל רבנו ז"ל היה השלום בית עקר גדול ביותר. וכן מוהר"ן ז"ל דבר הרבה מענין שלום בית, וכן תלמידו ר' נחמן טולטשינער דבר הרבה מזה, ובימי ר' נחמן טולטשינער היה מנהג, שכל מי שהיה לו איזה ריב עם אשתו ברח לאומן, והיה יושב שם בקלויז, ור' נחמן טולטשינער רדף אותם מאד וגרשם במקל, והיתה דרכו לצעק בזו הלשון: "אומן איז גיט פון די ערי מקלט, ווייב ביסט געקומען אהער?" (אומן אינה מערי מקלט, וסתמכת עם אשתך, ואתה בורח לכאן?). וכן בנו ותלמידו ר' אברהם בר' נחמן הקפיד מאד מאד על תלמידיו, שהיה בשלום ובאהבה עם נשותיהם. ויש בזה אריכות גדולה, אך אין הפנאי על כל פנים ראה לאחז בשלום עם אשתך, כי זה העקר בבנין בית איש הישראלי.

אשר בנחל מכתב י"א תשלט

לְבָרְכָה וְלֹא לְקַלְלָהּ

בעזרת ה' יתברך, יום 1 ערב שבת קדש לסדר
ב'לק (בארץ ישראל) ט תמוז התשפ"ב

החיים והשלום וכל טוב סלה יגיעו וירדפו
אל כל אנשי שלומנו היקרים הגרים ביבנאל
עיר ברסלב, עיר השמחה, ודי בכל אתר
ואתר, הוי"ה עליהם ישרה שכנינו תמיד.

השבת קוראים פּרשת בלק, והיא פּרשה
שמקורה ואומרת "לברכה ולא לקללה", לנו
ותמצאו את הברכה שיש בכל דבר, ותבערו
כל שמוץ של קללה מן העולם, כי יש ברפת
ה' בכל פרטי הבריאה, ועקר עבודת האדם
לבקש ולחפש הברכה הגנוזה בכל דבר, ולא
רק זה, אלא יש גם עבודה קדושה וגבוהה
להפך הקללה לברכה, כי מי שדבוק בו
יתברך ויודע שאין שום מציאות בלעדו
יתברך, הוא יודע שפתוך קללה גנוזה ברכה,
ומיד ששב בתשובה שלמה לפניו יתברך,
ומכיון שהקללה היא לעורר אותו משנתו,
ולהחזיר אותו בתשובה, בזה הוא מהפך
הקללה לברכה, וברכות ה' מסבבות אותו
תמיד.

יש לומר שבשם בלק בעצמו מרמז כל
הענין הזה, כי ב'לק ראשי תבות ב'רכה ל'א
ק'ללה, ודבר זה למד בלק לקח על העור
שלו, שאי אפשר לקללה להאחז בנשמות
ישראל, ואפלו שהשפיר והביא המקלל הכי
גדול, לא היה אפשר לו לציר דבריו לקללה,
אלא הכל התהפך לברכה, וכל פעם שבפעם
פתח את פיו על מנת לקלל, יצא רק ברכות,
ולבסוף כל הקללות חזרו עליו.

על פן שבת זאת היא מסגלת ביותר
לעבודה קדושה זאת, להפך קללות לברכות,
ולתגבר בכל הכוחות לא לתת הזדמנות
לשום קללה לצאת מפניו, ובזכות שנטהר
ונקדש אמרי פנו, ונרגיל לשוננו להביע רב
ברכות בכל עת ובכל שעה, על ידי זה יחולו
ברכות ה' בכל מעשה ידיו ונצליח בכל
עסקינו, ואף טוב וחסד ירדפנו כל ימי חיינו
לארץ ימים.

המאחל לכם שבת שלום ומברך!

יחזקאל מנחם

יש לי הרבה לחץ...

לכבוד הרב. יש לי כמה עסקים מאוד מרובים, וכל הזמן אני נתון בלחצים ופחדים
גדולים. איך אפשר לזכות לשלוח נפש גם במצבי לחץ?

תשובה

בעזרת השם יתברך, יום ד' לסדר בהר"א א"ר
התשע"ד

שלום וברכה אל ... נ"י

לנכון הפלתי את מכתבך.

אני מאד מאד מבקש אותך שלא תפחד
משום דבר, כי בפרוש גלה לנו רבנו ז"ל
(ספר המדות, אות פחד, סימן כ"ה) כששוכחים את
השם יתברך ואינם נשענים עליו על ידי
זה מתפחדים מאמות; ולכן העקר להחזיר
בעצמו את אמתת מציאותו יתברך אשר הוא
נמצא ואין בלעדיו נמצא, ודבר גדול ודבר
קטן לא נעשה מעצמו אלא בהשגחת העליון
ברוך הוא יתברך שמו, וככל שמכניסים
את עצמם באמונה על ידי זה נתבטל ממנו
הפחד, כמו שאמר רבנו ז"ל (ספר המדות אות
מריבה סימן ב"ד) מי שיש לו אמונה אינו ירא
מאויבים, ולכן תעשה כל מה שבדרך רק
לשמח את עצמך במה שאתה יכול עם
הנקודות הטובות שיש בדך תהלה לאל, כי כל
בר ישראל מלא מצוות כרמון, כמאמר ז"ל
(ברכות ג"ה) על הפסוק (שיר השירים ד) "כפלה
הרמון רמתך" - מאי רמתך? אפלו ריקנין
שבך מלאים מצוות כרמון.

ולכן אתה צריך לשמח עם כל הטוב שיש
בך, ותרגיל את עצמך לומר ולפזז לעצמך
איזה נגון, כי כך אמר רבנו ז"ל (ספר המדות
אות פחד סימן י"א) מי שיש לו פחדים יומר וומר
של שמחה, ואמר רבנו ז"ל (שחות ה"ו סימן
רע"ג) טוב להאדם להרגיל את עצמו שייכל
להחיות את עצמו עם איזה נגון. כי נגון
הוא דבר גדול וגבוה מאד מאד, ויש לו פח
גדול לעורר ולהמשיך את לב האדם להשם
יתברך. ואפלו מי שאינו יכול לנגן, אף על פי
כן בביתו ובינו לבין עצמו יוכל להחיות את
עצמו באיזה נגון כפי שייכל לומר אותו, כי
מעלת הנגון אין לשער ואין לתאר כלל.

ועל כלם תראה לבקש הרבה ממנו

יתברך על שמחה, כי שמחה זה אור כל
כך גדול שאי אפשר לקבלו אלא על ידי
תפלה ובקשה ממנו יתברך בכל יום להיות
בשמחה, ולכן ראה לומר את התפלה הזאת
בכל יום, ואפלו כמה פעמים ביום, וזה יכניס
בך שמחה אמיתית שעל ידי זה יתבטלו ממך
כל הפחדים:

רבנו של עולם! זכני להיות בשמחה
תמיד, ואזכה להרגיש את השמחה ברמ"ח
איברי ובשס"ה גידי, עד שהשמחה תגיע
לרגלי, שאזכה לרקוד בכל יום מרב שמחה
על גדל החסד שעשית עמדי שנבראתי
מזרע ישראל, ואני יכול לקיים את מצוותיך.
אנא רחם עלי והרחק ממני את העצבות
והעצלות, וזכני לדבר בכל יום עם אחרים
משמחה, ואזכה לשמח את אחרים, ועל ידי
זה גם אני אזכה לשמח, ובזכות השמחה
אזכה להפיל בדך לגמרי, עד שלא אראה לפני
עיני רק את אמתת מציאותך תתברך, איך
שאתה מחיה ומנהיג ומקיים את כל הבריאה
כלה. וזכני לאמונה ברורה ומזככת שאזכה
לדעת בידיעה ברורה שאתה נמצא ואין
בלעדך נמצא, ועל ידי זה תמחל לי על כל
עונתי, ואזכה להפיל בדך מעתה ועד עולם,
אמן סלה.

הקדוש ברוך הוא יעזר שתבשר לי תמיד
בשורות משמחות.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים

מי ששמח - שמור

// רגל בחוץ ורגל בפנים

העקר לחזק עצמו בכל מיני אפנים שבעולם, כי מי שרוצה להצליח בזה העולם זה רק על ידי שמתחזק תמיד ומתחיל שוב מחדש ואפלו שנופל בכל פעם בבור עמוק, רבנו ז"ל אמר **"כשאדם נופל ושוקע לתוך בץ וטיט, אל לו להתמהמה ולהשאר שם, רק רגל בחוץ ורגל בפנים, וכך כבר הרגל האחרונה תהיה בחוץ"** - הינו כשאדם רוצה לצאת מהבץ ובכל פעם נכנס בבץ ביותר, אבל עם הרגל השנייה הוא יוצא, ואפלו שנכנס ונתלכלך שוב, עם כל זאת סוף כל סוף הוא יוצא, וצריכים לראות שעל כל פנים שיצא מהבץ שלו.

// הרבה שמחה עד שהפגמים יתבטלו

אל תהיה בטלן רק חזק ואמץ, ותחזק את עצמך להיות בשמחה, כי רבנו ז"ל אומר (לקוטי מוהר"ו חלק א' סימן קס"ט) שמי שזוכה להיות בשמחה, השם יתברך שומר אותו מפגם הברית, אם כן **צריכין להכניס כל כל הרבה שמחה וחיות דקדושה בעולם עד שהפגמים יתבטלו לגמרי.**

השמחה מרחיבה את הדעת, ועל ידי שמחה זוכים לדבר אל השם יתברך, **וכל דבור ודבור ממשיד את אורו יתברך לתוך נשמתך וזה יציל אותך ויטהר את נשמתך.**

// אמירת משניות

משנ"ה אותיות נש"מ"ה, **בזה שאדם מתמיד באמירת משניות מזכך את נשמתו וזוכה לנשמה טהורה,** ואם היו בני אדם יודעים מעלת אמירת משניות היו אומרים בכל יום הרבה פרקים, ואם אפשר לומר בכל יום ח"י פרקים - אינו לדבר מזה בעקירתו והריגתו היצר הרע, כי מי שרגיל לומר בכל יום ח"י פרקים משניות הוא הורג את יצרו הרע

(על פי אשר בנחל מכתב בתרנ"ח)

זה רק דמיון!

גדול? זה רק הדמיון שלך, כך אתה חושב ומדמה... אם היית עושה לעצמך קביעות "עד שעה פלוגית אני צריך לקום: בכל מחיר!" - היית רואה שזה לא ככה... אבל זו העצה של עוג מלך הבשן, וכך הוא עושה גם במנחה וערבית, פתאום נדמה לו שכל כך קשה לסחב את עצמו להתפלל במנין, זה דמיון!...

אדם צריך להיות חזק בעצמו **"אני מתפלל במנין ויהי מה!"**, מוהר"א ש"היה כל השנים מעורר **"אם אתה תתפלל במנין - יהיה לך דבר שבמנין"** תהיה לך פרנסה!

והנה, התפלה שכוללת את כל התפלות, זה ענין ההתבודדות שלמדנו רבנו לדבר אל הקדוש ברוך הוא; כי התפלות הקבועות, בודאי אדם זוכה לבוא לבית הכנסת, והוא מתפלל במנין - הן עם פגנת הלב, והן בלי לב, הוא מתפלל... בגמרא מובא, שאדם הזוכה להתפלל בצבור, אפלו שלא כל כך מכוון - בזה שמתחבר עם כלם, זה גם כן מאד חשוב.

אבל רבנו ז"ל הוסיף לנו את הענין של התבודדות, שאדם יכול להתפלל תפלות פרטיות, **הוא לא צריך סדור ולא צריך מקום וכו', אלא רק את הפה!** לפתח את הפה ולדבר אל הקדוש ברוך הוא, **זה מדבק אותו אל השם יתברך וזוכה לנצח את המלחמה!**

(מתוך אשי ישראל בלק תשפ"ג)

אף אָחַד לא רוצה להגיע לעבודה מאחר, לפגוש את הבוס כועס ולראות אחר כך נכזי במשכרת, הוא יעשה כל מה שיכול להגיע בזמן. אבל לבית הכנסת, לתפלה במנין, זה כבר ספור אחר...

זו העצה של עוג מלך הבשן, שבקש לעקר את ישראל על ידי הר שגדלו "תלתא פרסי", מסביר רבנו (לקוטי מוהר"ו, חלק ב, סימן ח): עוג מלך הבשן יודע ש"מחנה ישראל" הוא "תלתא פרסי" - שלשת התפלות של עם ישראל שחרית, מנחה, מעריב שאדם זוכה להתפלל במהלך היום במסירות. אף שקשה לו בבקר, עד שהוא קם וכו', אבל הוא לא מותר, "אני מקרח ללכת לבית הכנסת להתפלל! אינו דבר כזה שאני מותר על זה!"... ואם יודע שהוא צריך להיות בעבודה בשעה מסוימת, יהיה חכם ויקום שעה מקדם, בכדי שיוכל להתפלל לפני העבודה, העקר לא לומר על תפלה במנין.

בשביל לבטל מעם ישראל את המחנה המגון הזה - הרים עוג מלך הבשן הר, **כי זה בדיוק כל עצתו הרעה - להראות לאדם שזה קשה כמו הר** - "אני לא יכול לקום בבקר, מה אני יכול לעשות? קשה לי מאד לקום בבקר", זה נראה כמו הר בשבילו...

למה אתה עושה את זה כזה הר

הוא יהודי?!

האגיה ששטה לה שבועות ארפים בין נמל אודסה לטורקיה, זכתה לארח על גבה תלמידי חכמים רבים, בראשם הארי העולה כעת מבבל - הרב מבריסק ז"ע.

כפאה ליראי השם, התכוננו היהודים נוסעי הספינה ודאגו מראש לתאם עם מוכלי האגיה תנאי ברור - האכל שישג בעת הנסיעה הארפה

יהיה פשר וישר, בדקדוק רב, כראוי לבני תורה. ואכן, הספנים עמדו במלתם. אך היחיד שלא נאות לטעם מאומה היה הרב מבריסק זצ"ל, גם לבני ביתו וילדיו הרפים שהיו עמו, הורה לא לאכל מהמזון שפוגיע ממטבח האגיה.

רב החובל שם לב לדבר, הוא פנה יחד עם מתרגמן, שיבין את שפת הרב ויתרגמו לרוסית, ודפק על דלת חדרו.

"האם אוכל לשאל את כבוד הרב, מדוע הנך נמנע מלאכל?"

המתרגמן העביר לרב החובל את תשובת הרב, "הוא חושש מטיב פשרות המזון".

"ככה?" התפלא רב החובל, "יש לי פתרון!"

"שהרב בעצמו ישלח שליח נאמן עליו למטבח, שיוציא מברכת הדגים החיים דג חי, שיבדק את פשרותו בעצמו, בפנת המטבח יש לנו פלים חדשים אשר לא השתמשו בהם עדיו מעולם, במו ידיו יוכל שליח הרב לקלף תפוחי אדמה ושאר ירקות, ולבשולם בעצמו בסירים

החדשים."

"כך יוכל הרב להיות בטוח שהמזון פשר למהדרין מן המהדרין" סיים רב החובל את הצעתו בפני הרב.

הרב הרהר קלות בהצעה, והשיב: "נו, שיהיה עבור הילדים..."

בטרם שלח את שליחו לבצוע משימת הבשול, הזהירו: "ראה להדליק בעצמך את הגז, שלא נכשל בבשולי עכו"ם, אם הנך רואה שהגוי כבר הדליק את הפירים, פבה אותם והדלק שוב אתה בעצמך".

בזריזות ירד השליח לבטן האגיה, לקים רצון צדיק.

בראותו את הפירים בוערים כבר, זכר את אזרתו של הרב, הוא פבה את הגז, והדליק מחדש.

רב החובל, ששהה במטבח, שאל: "מדוע אתה מכבה את הגז ומדליק שוב?" בטרם נסה השליח למצא את המלים הנכונות להסביר את הדבר, המשיך רב החובל: "אתה חושש מבשולי עכו"ם?! אני יהודי!"

כשחזר השליח ובידיו המטעמים הכשרים אל הרב, ספר לו את הדבר.

"וואס? ער איז א איד?!" "מה? הוא יהודי?!" ... הגיב הרב בהתרגשות גדולה.

"הייתי מטורד מאד" גלה הרב מבריסק, "מיד כשהגיע ודאג כל כך לילדים שלי, לא נחה דעתי, מדוע הגוי הזה דאג כל כך לילדים? מהי מטרתו?"

עכשו, ששמעתי שהוא יהודי, נחה דעתי" זוהי דרכו של יהודי, לפתח את לבו לדאגת יהודי אחר, למצא דרך איד אפשר לעזר לו למלא חסרונות ברחמינות ובגשמינות, אף יהודי רחוק לא יכול לכבות את הלב היהודי מעצמו.

(אשר בנחל מכתב כוזמי)

מדוע מדברים בברסלב כל כך על שמחה, יש הרי הרבה מדות אחרות גם?

בנדאי אתה צודק שיש המון מדות טובות שאנחנו צריכים לרכש לעצמנו, וכל מדה ומדה היא בנדאי עולם מלא, אבל אין עוד מדה בעולם שתביא את אדם לקנות כל שאר המדות טובות כמו מדת השמחה, כי מיד שאדם שמח יש לו לב רחב ומוח מיישב לראות ולהבין את אשר מלפניו, ומה עליו לעשות, מה שאין כן כשאדם עצוב ונשבר לבו סגור וסתום ואי אפשר לישב את דעתו כלל, ולכן צריכים לבקש את השם יתברך הרבה על מדת השמחה, שיזכה לקנות אותה בקנין גמור בלב, ואז יהיה לבו פתוח פאלם לקנות שער מדות טובות.

עד כמה צריך להקפיד לא לאכל בצל חי?

מה שרבנו ז"ל הזהיר לא לאכל בצלים (שיחות הר"ן, סימן רסה), או אשה מעברת שלא תאכל שום נבצלים (ספר המדות, אות הר"ן, סימן ד), מדבר פאו על ירק כשהוא חי, ולכן אנשי שלומנו היו מבשלים את זה. כי עקר הארס שיש בבצל זה כשהוא חי, ולכן רבנו ז"ל הקפיד שלא לאכל בצל חי, אבל אחר בשול יכולים לאכלו, כי זה מוציא את הארס.

ובאמת אנשי שלומנו אמרו, בזה יכולים לבחן את האדם, אם מקים את דברי רבנו ז"ל אם לאו - אם נזהר שלא לאכל בצל, אשר לכאורה זה דבר פשוט ומטון, ובזה יודעים שמצית את רבנו ז"ל. אבל אם אדם אומר: מה יהיה אם אכל בצל, ומה בכך?! זה סימן שגם בדברים גדולים יזלזל.

הקו שיתן לכם בכל יום

התחזקות

073.388.6654

בצורה: 605.477.4445

שיחות וסיפורים

שיעורים

עדכונים

לקבלת הגליון באימייל מדי שבוע: breslev.shely@gmail.com